

[Lasse Budtz]

Da også Østblokken fattes penge, er denne sidevirkning af de økonomiske problemer ikke uvelkommen for os.

Men vi erkender, at det kan være mere kompliceret at nedruste konventionelt end atomart, dels fordi det er sværere at gøre op, hvad der er, dels fordi det er sværere at kontrollere modparten. De såkaldte MBFR-forhandlinger i Wien er som bekendt uden resultat, så vidt jeg husker i næsten 15 år.

Der synes imidlertid i Østblokken at være en ny forståelse for og indrømmelse af den konventionelle nedrustnings mulighed og nødvendighed. Og dette må vi selvfølgelig udnytte i Vesten og under alle omstændigheder undersøge omhyggeligt.

Warszawapagten og Gorbatsjov har åbent erklæret, at man er interesseret i at forhandle en omlægning af de konventionelle styrker. Man skal fjerne mulighederne for overraskelsesangreb, og man vil nedruste asymmetrisk under kontrol. De, der har mest af én våbenart, skal nedskære mest.

Men der er stor uenighed om styrkefordelingen og om de reelle hensigter hos modparten. Og i NATO-området er der, i modsætning til hvad udenrigsministeren påstod, vild uenighed mellem eksperterne. Men New York Times konstaterede for ganske nylig helt objektivt, at der er ved at ske nogle fundamentale ændringer i Sovjets militære strategi fra en offensiv holdning til en defensiv, og adskillige amerikanske eksperter har sagt det samme. I det amerikanske forsvarsministerium er man ikke overrasket, men meget skeptisk, og siger: Vi har godt nok hørt, hvad de siger derovre i Sovjet; lad os nu se, hvad de gør.

Rent konkret har det været umuligt at konstatere indtil nu, at de har gjort noget. Og på dette punkt tyder det på, at det amerikanske udenrigsministerium har ret.

Hvis man nu kan få dem til at lade handling følge ord efter en forhandling, ville det være til alles fordel; og det er efter vores mening ubetinget forsøget værd.

Under alle omstændigheder tror vi ikke på den kolossale overlegenhed, bl.a. NATO hævder Østblokken har på alle områder. Og vi tror heller ikke, at det gavner noget at tælle hoveder eller kampvogne eller fly, i hvert fald ikke alene. Vi tror, som både vestlige og nogle østlige eksperter har foreslået, at man skal sætte sig

mål og blive enige om målene først. Hvor meget er det nødvendigt at have på begge sider? Hvor meget er tilstrækkeligt? Og vi har for øvrigt talt meget om tilstrækkelighed i den såkaldte Scandilux-gruppe. Det kan derfor kun være tilfredsstillende at erfare, at den sovjetiske forsvarsminister har gjort nøjagtig det samme under en forhandling med den amerikanske forsvarsminister, Carlucci.

Forsvarsminister Jasov har endda brugt ordet defensiv tilstrækkelighed. Man ønsker åbenbart at sænke konfrontationsniveauet, og ifølge den sovjetiske militæreksperter Kokosjin drejer det sig om, at begge parter skal have forsvarssystemer, der er stærkere end modpartens angrebssystemer. Eller sagt på en anden måde: militærapparaterne skal ikke være stærke nok til angreb, men virke afskrækkende nok til at afværge et angreb. Og det er ganske i tråd også med danske defensive ideer.

Der er fremsat mange planer for afspænding og nedrustning, og det er selvfølgelig godt. Det er også godt, at Øst har røbet eller demonstreret stor vilje på mange måder til at åbne forhandlingerne. Men det er, som jeg også sagde tidligere på dagen, mindre godt, at Vesten og NATO har været så umådelig tilbageholdende med at reagere positivt eller bare opfindsomt. Det er trist, og det er unødvendigt,

NATO har en gruppe, der beskæftiger sig med mulighederne for asymmetriske nedrustningsforslags gennemførelse, men Vestens opfattelse af disse asymmetriske nedskæringer er af en sådan art, at det ligefrem ligner en sabotage af ideen.

Man vil have tilladelse til en så ringe nedskæring i Vest over for en umådelig nedskæring i Øst, at det næsten ligner en vittighed, endda en dårlig vittighed. Sandheden er tilsyneladende også, at det er ganske unødvendigt at fremsætte den slags forslag.

Det er da rigtigt, at Sovjet har mange flere – mange flere tusinde – kampvogne eller tanks, end Vest har, men det indrømmer Sovjet jo også selv. Masser af dem er imidlertid forældede, og Vests antitankvåben er heldigvis langt bedre. Vest har flere kampfly i centralregionen, og Vest har flere krigsskibe, men Øst har i det europæiske område flere soldater – uimodsigeligt.

Men alt dette er jo alt for forenklet. Der er en lang række andre faktorer, som bør indregnes,